

ضوابط فنی و علمی فروشندگان گیاهان داروئی (عطاری)

ماده ۱: تعاریف

عطاری: مکانی است برای نگهداری موقت، عرضه و فروش گیاهان داروئی و مفردات طب سنتی ایرانی

عطار : کسی است که به اصول شناسایی، نگهداری و عرضه مفردات طب سنتی ایران آگاهی کافی داشته و آموزشهای لازم را سپری نموده است.

مفردات طب سنتی ایرانی: به ۳ گروه از داروهای طب سنتی اطلاق می‌گردد که شامل

گیاهان داروئی: گیاهانی که اثرات درمانی برای انسان داشته و فرآوری صنعتی خاصی بر روی آن‌ها اعمال نشده و مصرف آنها در مقادیر معمول سمیت ندارد.

جمادات و معدنیات: ترکیبات معدنی که در مقادیر معمول اثرات درمانی خاصی دارند.

اجزاء حیوانی: برخی از داروها که منشأ حیوانی داشته و در مقادیر معمول اثرات مضر برای انسان ندارند.

ویزیت: فرآیند صبحت و مشاوره با بیمار که در طی آن از چندوچون بیماری و یا علائم بیماری پرس و جو شده و در صورت لزوم نتایج آزمایشات پاراکلینیکی وی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

معاینه: فرآیندی که در آن درمانگر با یا بدون ابزاری خاص بخشی از بدن را به کمک لمس، نگاه، سمع، دق و..... مورد ارزیابی قرار می‌دهد.

نسخه: نوشته‌ای که از سوی پزشک صادر و به امضا و مهر نظام پزشکی وی ممهور است.

داروی گیاهی: داروئی که توسط مراکز مجاز فرآوری شده و به یکی از اشکال معمول داروئی همچون شربت، قرص، کپسول، شیاف و ... درآمده و دارای شماره سری ساخت و شماره ثبت دارو (IRC) از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.

گیاهان داروئی بسته بندی شده: گیاهان داروئی که توسط واحدهای بسته بندی مجاز تولید و دارای شماره پروانه می‌باشد.

بالک: گیاهان داروئی بسته بندی نشده که به صورت فله عرضه می‌شوند.

ماده ۲: محدوده ی عملکرد و اقسام قابل عرضه

عطار صرفاً مجاز به فروش گیاهان داروئی سالم و بهداشتی است و حق ویزیت، مشاوره، معاینه، درخواست آزمایش و رادیوگرافی، داروسازی، بسته بندی و ترکیب نمودن گیاهان را ندارد.

تبصره ۱: فهرست مفردات طبی قابل عرضه در عطاری به شرح ضمیمه شماره ۲ اعلام می‌گردد.

تبصره ۲: ارائه و فروش عرقیاتی که توسط شرکت های مجاز دارای شماره ثبت، کد بهداشتی و پروانه بهره برداری تولید شده اند بلامانع است.

تبصره ۳: محل ارائه و فروش داروهای گیاهی که توسط شرکت های مجاز تولید و دارای شماره ثبت دارو و شماره سری ساخت می باشند در داروخانه بوده و عطاری ها مجاز به ارایه این دسته از داروها نمی باشند.

تبصره ۴: ارائه و فروش محصولات آرایشی و بهداشتی گیاهی تولید شده توسط مراکز مجاز بلامانع است.

تبصره ۵: عرضه و فروش هر گونه داروی شیمیایی، داروی ترکیبی گیاهی و شیمیایی، داروهای دست ساز، داروهای فاقد برچسب، داروهای تولید شده در مراکز غیر مجاز، انجام فرمولاسیون، عرضه گیاهان دارویی آلوده و یا تاریخ مصرف گذشته در عطاری ممنوع است. عرضه و فروش گیاهان دارویی به شکل پودر شده ممنوع بوده و فقط در مورد ادویه آشپزخانه همچون نمک و فلفل، زردچوبه بلامانع است.

ماده ۳: صرفاً ذکر عناوین عطاری، فروشنده گیاهان دارویی، فروشگاه گیاهان دارویی در تابلو و یا فاکتور، مجاز است و استفاده از هرگونه عنوانی که در برگیرنده مقطع تحصیلی (مثل کارشناس...، کارشناس ارشد...، دکترای...) و یا محتوای درمانی یا طبی (مثل مشاور...، درمانگر طبیعی، معجزه طبیعت، شفاخانه...، داروخانه طبیعی، و...) و یا سایر موارد برای محل عرضه یا فرد عرضه کننده گیاهان دارویی ممنوع است.

تبصره: در واحد صنفی فروش گیاهان دارویی، صرفاً نصب جواز کسب و کارت بهداشتی الزامی بوده و نصب یا نمایش هرگونه مدرک تحصیلی، گواهی آموزش، گواهی سپری نمودن دوره های آموزشی مرتبط با گیاهان دارویی یا طب سنتی ممنوع است.

ماده ۴: شرایط فیزیکی

شرایط فیزیکی، نحوه نگهداری، بسته بندی و عرضه گیاهان دارویی در عطاری تابع ضوابط و چک لیست نظارتی اعلام شده از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی همچنین استانداردهای شغلی مربوطه است. (چک لیست سازمان غذا و دارو همچنین معاونت بهداشتی وزارت بهداشت در پیوست شماره ۳ و ۴ آمده است) به دلیل تاثیر منفی نور، حرارت و رطوبت بر روی اغلب گیاهان دارویی، ضروری است نگهداری گیاهان ترجیحاً در ظرف شیشه ای، دور از تابش مستقیم آفتاب و در محیطی که تهویه مناسبی در آن برقرار باشد انجام پذیرد. استفاده از ظروف پت و یا پلاستیکی توصیه نمی شود.

ماده ۵: شرایط متقاضی

دانش آموختگان رشته های مرتبط با کشاورزی (اعم از باغبانی، زراعت، گیاه پزشکی)، زیست شناسی (گرایش علوم گیاهی)، دارندگان گواهینامه آموزش شغلی حوزه گیاهان دارویی مصوب و مورد تایید سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور، و دانش آموختگان رشته تولید و فرآوری گیاهان دارویی، می توانند برای دایر نمودن عطاری تقاضای جواز کسب نمایند.

پس از تأیید ضوابط صنفی و آموزش های مرتبط با مسایل بهداشتی، متقاضی می بایست طی یک دوره حداقل ۲ ماهه، آموزش اختصاصی را سپری نماید. طرح دوره ی آموزشی مذکور در پیوست شماره ۵ آمده است.

تبصره: اتحادیه صنف فروشندگان گیاهان دارویی (عطاری) مجری برگزاری دوره آموزشی است. هزینه دوره آموزشی با پیشنهاد اتحادیه و تأیید معاونت بازرگانی و توسعه تجارت سازمان صنعت، معدن و تجارت استان رسمیت پیدا می کند.

اتحادیه برای تدریس سر فصل های دوره آموزشی می تواند از اساتید و یا دانش آموختگان دانشکده های کشاورزی، علوم پزشکی، جهادکشاورزی، مراکز آموزش فنی حرفه ای یا عطاران با سابقه ای که دوره آموزشی را سپری نموده اند، استفاده نماید.